

AMERİKAN ECZACILAR BİRLİĞİNİN DEONTOLOJİK KURALLARI

Eczacının halkla münasebeti: Eczacı, United States Pharmacopeia ve National Formulary tarafından kabul edilmiş olan esaslara riayet eder; ofiçinal ilâçların kullanılmasını teşvik ettiği gibi; satın aldığı, hazırladığı ve sattığı ilâçların kalitesinin iyi olmasına önem verir.

Eczacı, herhangi bir ilâç veya müstahzarın tevziinde halk sağlığını korumak için icabeden her türlü ihtiyatı tedbiri alır. Hazırlanıp satılan ilâçların hukukî bakımından emniyetini temin eden eczacı, bu mes'uliyeti ilâçların tevzii ile alâkalı kanun ve tüzüklere riayet etmek suretiyle deruhte eder. Eczacı hastaların kendisine tevdi ettiği sırları titizlikle muhafaza eder, müşterilerinin hastalıklarına ait bilgi ve sırları şerefine tevdi edilmiş addederek onları ifşa etmez.

Eczacı, müşterilerinin sıhhat ve emniyetini her şeyden mühim tutar; reçete yazmağa, veya hastalığı tedavi etmeğe; yahut her hangi bir ilâç veya tıbbî aleti, sadece menfaat mülahazasıyla, satmağa tevessül etmez.

Eczacı, iyi bir vatandaşdır; devlet ve milletin kanunlarına uyar ve onları himaye eder. Eczane ve ilâçlara ait kanunlarla, sağlık ve hıfzısıhha ile ilgili diğer kanunları bilir ve bu mevzuda, icabettiği takdirde, idarî makamların icraatına yardım eder.

Eczacı, halkın sıhhat ve saadeti için yapıcı gayret sarfeder. Halk sağlığı ile ilgili cemiyetlerle işbirliği yapar.

Eczacı, hizmetinin karşılığını alırken daima dürüst ve insafılı davranır. **Eczacının diğer sağlık meslekleriyle münasebeti:** Eczacı, ilâçlara ait bilgisinden diğer sağlık mesleği mensuplarının da istifade etmesine çalışır.

Eczacı, acil bir durum karşısında (doktor gelinceye kadar) insanî hislerinin, fennî bilgisinin ve muhakemesinin sevki ile hareket eder.

Eczacı reçeteleri, uygun farmasötik ameliyeleri kullanmak suretiyle, dikkat ve itina ile yapar. Eğer reçetede tereddüdünü mucip bir nokta

varsa, herhangi bir değişiklik yapmadan evvel reçeteyi yazan doktor ile temas eder. Reçeteyi tekrar yazmak, etiket üzerindeki formülü kopye etmek veya reçetenin bir kopyasını hastaya vermek hususunda, kanun ve mevcut mevzuata göre, doktorun reçetede gösterdiği talimat dahilinde hareket eder.

Eczacı reçetenin muhtevası veya tedavi tesiri hakkında hastaya fikir beyan etmez; hasta tarafından bir sual varit olursa bu mevzuda fikrine nüracaat edilecek yegâne selâhiyetli şahsın, reçeteyi yazan doktor olduğunu söyler.

Eczacı, doktorla el altında iş birliği kurarak verilen parayı bölüşmek; gizli veya kanun himayesi altındaki reçeteleri ifşa etmek gibi çirkin hareketlere tevessül etmez.

Eczacının diğer eczacılarla münasebeti: Eczacı, meslekî bilgisini arttırmak ve mükemmelleştirmek için çalışır. Mesleğinin ilerlemesi yolunda payına düşen gayreti sarfeder, araştırma ve incelemeleri teşvik eder. Meslekî literatürü ve seminerleri takip etmek suretiyle mesleği ile ilgili konular hakkında bilgi sahibi olur. Eczacı, genç meslekdaşlarının kültüre öğrenimleri ile de alâkadar olur; meslekî teşekküllere iştirak eder ve bu teşekküllerde faaliyet gösterir.

Eczacı, şahsî veya meslekî şerefi ile bağdaşamıyan hiç bir hareket yapmadığı gibi, herhangi bir meslekdaşının eczacılık teşekküllerinin mevzuat veya kaidelerine, yada umumi kanunlara uymıyan kötü bir hareketini de gizlemez ve bu şahsın icra-i san'at etmesini önlemek üzere resmî makamlar nezdinde teşebbüse geçer.

Eczacı, değersiz veya zararlı maddelerin reklamı için kendi adının kullanılması olarak kullanılmasına müsaade etmez.

Eczacı, kendisinden yardım, nasihat veya meslekî malûmat talebeden bir meslekdaşına elinden gelen kolaylığı gösterir.

Eczacı, rakiplerinin etiketlerini taklit etmez; hileli yollarla onların meslekî veya ticarî muvaffakiyetinden kendine menfaat teminine çalışmaz. Rakip addettiği bir meslekdaşı tarafından yapılmış olan bir siparişi kendine mal etmez. İhtiyaçlarını doğrudan doğruya imalatçı veya depolardan temin eder. Patent maddelere ait kanunî hususları bilir.

Eczacı, namuslu bir iş adamıdır; taahhütlerini, mukavele ve kontratlarını derhal yerine getirir.

Eczacı, kendi müessesesinde çalışan eczacıların isimlerini de kendi ismi yanında teşhir eder.

“ A H U R A M A Z D A ” nın dedikleri

Kıymetli felsefecimiz Cemil Sena'nın (Ahuramazda böyle dedi) isimli bir eseri intişar etti. Müellifin, eserin önsözünde bildirdiği gibi eserin yazılmasında meşhur Alman filozofu NIETZSCHE'ye karşı duyduğu derin sempati başlıca âmil olmuştur. Bilindiği gibi Nietzsche'nin (Zerdüşt böyle söylüyordu) adlı meşhur eseri mukaddes kitaplarda görülen hususî bir üslûpla yazılmış ve yazarının savunduğu fikirler çeşitli yorumlamalara elverişli bir tarzda ifade edilmiş bulunmaktadır. Bu eserde Nietzsche, İnsan üstü'nü Zerdüşt vasıtasile öğretmeğe çalışmış ve onu konuşturmuştur. Cemil Sena da (Ahuramazda böyle dedi) isimli eserinde hayat, dünya ve insan hakkındaki anlayışını belirtmek için Zerdüşt'ün tanrısını yani Ahuramazda'yı konuşturmuştur. Eserde Ahuramazda'ya söylenen sözlerde, yazarının ifadesile, (hurriyetin, faziletin, dinin, sanat, devlet, hakikat ve ölümün sınırlarına dair bazı düşünce, duygu ve inanç dalgalarının çarpıntılarına rastlanacaktır.)

Bu kıymetli eserden gelişi güzel aldığım paragrafları alt alta dizerek okuyucularıma sunuyorum. Cemil Senanın yine kendi ifadesile (yaşadığı cemiyet ve devrin hayat ve tarihinden edindiği psikolojik ve sosyal gözlemlerin az çok trajik ilhamları ve hatta genel olarak insanlık ruhunun ve aksiyonlarının doğru-yanlış ve hiç şüphesiz eksik ve sübjektif bir otopsi'si, bir psikopisi) olan bu eserden seçtiğim parçaları zevkle okuyacağınızdan emin bulunuyorum.

İnsanın vücuda getirmiş olduğu hiç bir kurum, tabiata aykırı değildir; aykırı olan bunları kendi çıkarlarının vasıtası haline getirmek isteyen ruhlardır.

İnsanlara hizmet etmek için, onların nelere muhtaç olduklarını öğrenin.

İnsanlar arasına bir veba gibi, bir fitne gibi değil, bunalmış olanları serinleten bir sabah rüzgârı gibi karışın; dinleyin ve anlayın.

İnsan bir başkası tarafından düşünölmüş olma saadet ve zevkini tatmalı, bir başkasının saadetine hizmet etme safasını sürmelidir.

Büyük insan bu sahnenin seyircileri değil, aktörleri arasında bulunabilendir ve oktörlerin en beceriksisini seyirciler arasına atıp, seyircileri kulislere çekerek işlerin iç yüzünü onlara da gösterebilendir.

İnsan delirmedikçe kendini akıllı saymaz ve suç işlemedikçe mâsumum diye haykırmaz. İftira bile, parlayanı söndürmek içindir ve sefiller içinde parlamış olmak da bir suçtur.

İnsan tabiatın bir hatasıdır. Hiç bir varlık kendine hükmedecek bir efendi yaratmayı istemez.

Doymak için acıkmak, dinlenmek için yorulmak ister; fakat asla büyüklüğün ölçüsü küçüklük, akıllılığın ölçüsü delilik ve faziletinki rezillik değildir. Akıllı dediğiniz sapıkların arkasına düşmüş olan insan sürüleri, çobanlarından daha az sapık değildirler. Büyük hırsızlarla büyük canilerin başlarına tefne dallarını lâıyk gören ben miyim?

İnsan, tesellisini iftirada ve hakikatlerin şekil ve rengini değiştirmekte bulan bir sarhoştur.

İnsan bir günah işlerken de kendisinin sevap işlediğini zannedecek kadar tersine çevrilebilen bir akla sahiptir.

İnsanın ahlaksızlığı fazilet taslamasından, dinsizliği, saçma inançlarından; köleliği, üstünlük sevdasından doğar.

İnsanlar binlerce yıldır (Kendini bil) öğüdünü dinleyip dururlar; ben size, kendinizi unutun, derim. Bu güne kadar kaç kişi kendini bilmeye muktedir oldu? Ve kendini bildiğini zannedenler ne kazandılar?

Başkalarının da kendileri gibi olduğunu mu? Böyle olsaydı, vicdanlarımız, ötekilere dil uzatan bir yılan ve inançlarımız, bana sırtan bir maymun olur muydu? Kendini bil!.. Hayır, sen kendini değil, başkalarını ve senden olmayanları bil!.. Ancak o vakit hayatın ve insanın senden istediği vazife ve inancın ne olması gerektiğini anlayabilirsin. Ancak o va-

kit seni seyredenler karşısında kamçı zoruyla hüner gösteren bir yaratık olmaktan kurtulur ve başkalarının gönüllerinde depremler yaratan bir zalim olmaya son verirsin...

Dünya, nezaketle tevazuu âcizlik ve budalalık zannedecek kadar be-yinsiz olanların kaynaştığı bir âlemdir.

Yetkin adam tatmaktan tiksinen değil, Tattıklarına esir olmayandır.

Büyüklikleriyle öğünecek kadar küçük ve bozuk ruhlu olanlar, kendilerinden başkasını göremedikleri için, yapılacak işlerin ne olduğunu da bilemezler.

Kendisini başkalarından büyük zanneden fanilerin ilk sıfatı, cesarete karşı öfkelenmektir.

Bedenli köleliği, bedensiz efendiliğe tercih ederim. Yaşamının gerçek hikmeti bu olduğu içindir ki, hakların ve hürriyetlerin anahtarı, reddolunma korkusunun ötesindedir.

Biz başladığımız işi tamamlamadan, bedeninin ağırlığını hissedecek kadar yorulanlardan değiliz; yorulmak, olgunluk mertebesine çıkamayanların faniliğine işarettir; ebedilik ve yetkinlik özlemi içinde olanları ne tabiatın ne de bedeninin âfetleri sarsabilir.

Kendini unutup büyük dâvalar peşinde koşan insan, mübarektir; kendini unutup başkaları uğruna kendilerini feda edenler mutludur; onları seviyorum.

Düşünülmek isteyen insan, kendisini aratacak ve düşündürecek işler görmeye ve hizmet etmeye mecburdur.

Geri cemiyetlerde devlet, kuvvetinin derecesini uyrukların sırtında deneyen bir kamçıdır.

O, yapılmış kanunlara kendisi itaat etmeyen bir iktidardır; iradenin izzeti nefsi ve menfaatin inadıdır. Devlet, hürriyeti korumak için hürriyeti yıkan bir cinayet ve yalnız kendisine yöneltilen cinayetleri yok

etmek isteyen bir adalet olmamalıdır. O, bu sıfatları sayesinde ki, birbirleriyle asla uzlaşamayacak olan insanları bir araya getirir; kendi kurduğu düzen ve disiplini, o insanlar kurmuş gibi göstererek her kesten itaat bekler. Ahuramazda'nın dalkavukları olduğu gibi, devletin, servet ve kuvvetin dalkavukları da vardır. Benim adıma yaptığımız törenler gibi, devletler ve devletliler için de yaptığımız törenler vardır; iman edenlerin mistik vecdi kadar da hükmedenlerin koma derecesine ulaşan bir gurur vecdi vardır.

Gerilerin devleti bir menfaat ortaklığıdır; bir hizmet damlasını bin külfete mal eden bir saltanat fırsatıdır. Zenginlerin beslediği pahalı köpekler gibi, iktidarların oynattığı kuklalar da vardır. İktidar bir aldatma ve kandırma afyonudur; onu yutabilenler, tuluat artistleri gibi, diledikleri hareketleri yapar ve akıllarına geleni söylerler, seyirciler ise, saçmalıkların hikmetini ve argoların belâgatini kavrayamama şaşkınlığı içinde, kıymetli zamanlarını olduğu kadar da hürriyetlerini kaybederler.

Kuvvet ve iktidarın kaynağını unutan adam, bir gün bu kaynağın kuruyarak başka bir yerden fışkırdığını ve bir başkasının kuvvet ve iktidarını beslediğini görecektir. İnsanın en asıl vazifesi, kendisine değer vermiş olan kitleye hizmet etmektir.

Kuvvet, doğru zannedilen yanılmalar üzerinde didinen bencil bir inattır; emretme zevkinin rakiplerine karşı bir direnmesidir. Kuvvetini halktan aldığı iddiasıyla ve halk adına hükmetme zekâsını kullanan bir tutkudur; küçükleri daha büyüklerine ve büyükleri daha küçüklerine dayanarak sürüyü tek kuvvet haline getirmeye çalışan bir sömürme komedisidir.

Gerçeklerin gerçeği, başkasını da aç bırakmayan toktan daha aziz bir cennetliğin yok oluşudur.

Gerçeklerin gerçeği, sabrın ağlayan yüzünü güldürmekte ve fazla olanı atabilmekte saklıdır.

Gerçeklerin gerçeği, utanacak sırların fıkası olmaktadır.

Suçlarınızın cezalarını kendiniz verecek, kendiniz çekeceksiniz... Mâsum ve mazlum olanların haklarını; kendi sefalet ve ıstıraplarınızla ödeyeceksiniz.